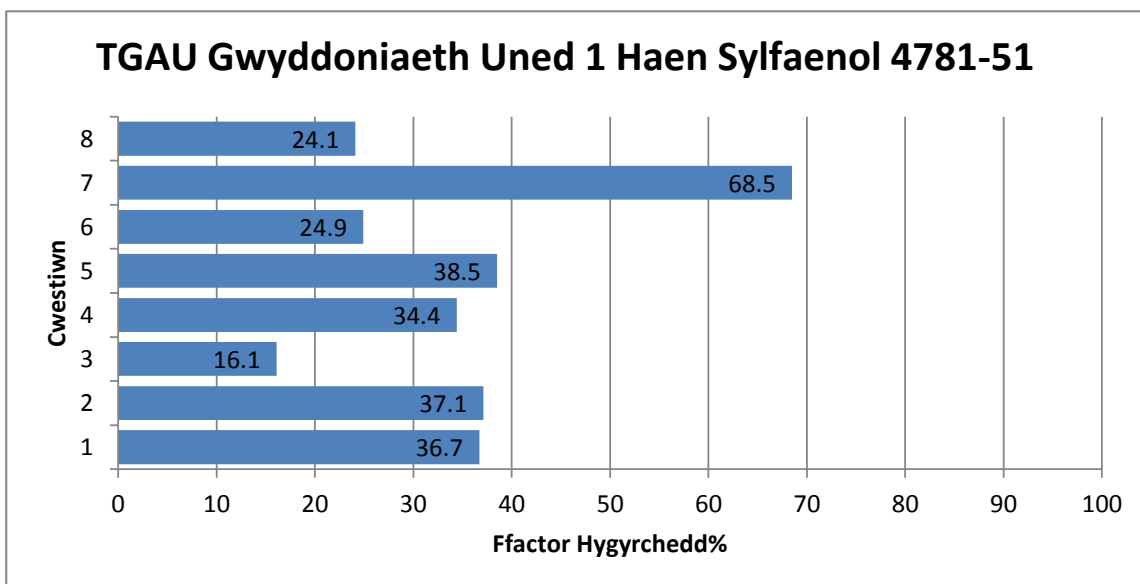

TGAU Gwyddoniaeth Uned 1 Haen Sylfaenol 4781-51

Perfformiad yr holl ymgeiswyr ar draws y cwestiynau

<i>Teitl y cwestiwn</i>	<i>N</i>	<i>Sgôr gymedrig</i>	<i>GS</i>	<i>Marc uchaf</i>	<i>Ff H</i>	<i>Cynnig %</i>
1	428	2.6	1.1	7	36.7	99.8
2	423	2.2	1.4	6	37.1	98.6
3	419	0.6	0.7	4	16.1	97.7
4	421	2.4	1.9	7	34.4	98.1
5	427	3.9	1.7	10	38.5	99.5
6	423	2	1.7	8	24.9	98.6
7	428	2.7	1	4	68.5	99.8
8	423	5.8	4	24	24.1	98.6

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

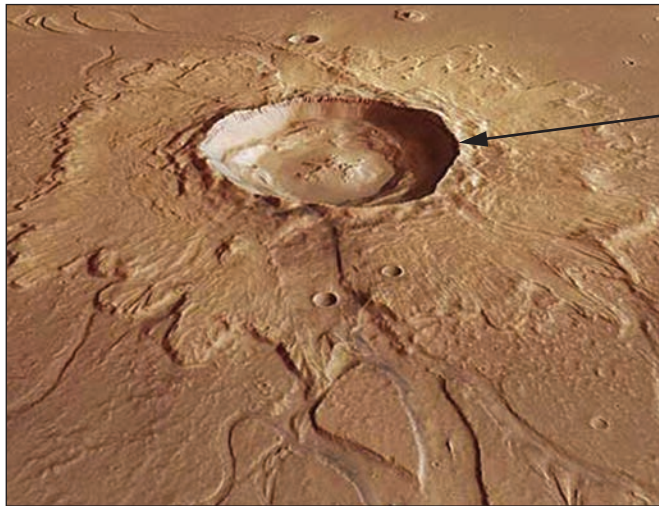
[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

Ffotograff 2

Ffotograff 3

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri. [1]
.....
- (ii) Beth mae presenoldeb losgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]
.....
.....
- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch **un** rheswm sut mae presenoldeb losgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]
.....
- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.
- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]
.....
- (ii) Rhowch **un** rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'teneuach' ar y blaned Mawrth. [1]
.....
.....
- (ch) (i) Dim ond dŵr **wedi rhewi** sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]
.....
.....
- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. **Eglurwch** sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]
.....
.....
.....

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

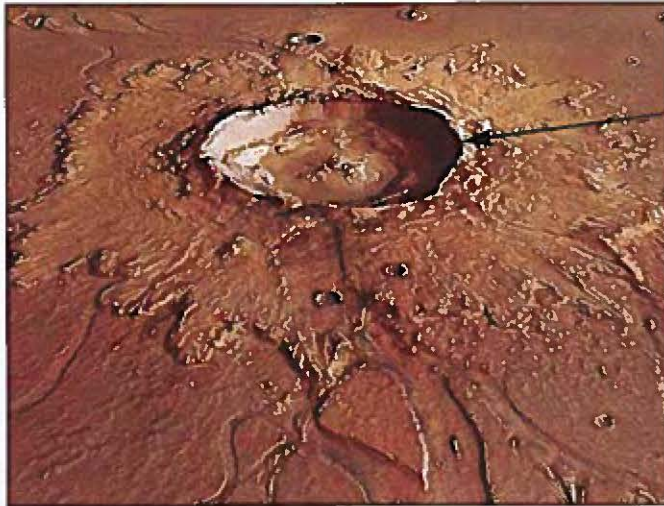
[2]

llosgfynydd

cap iâ

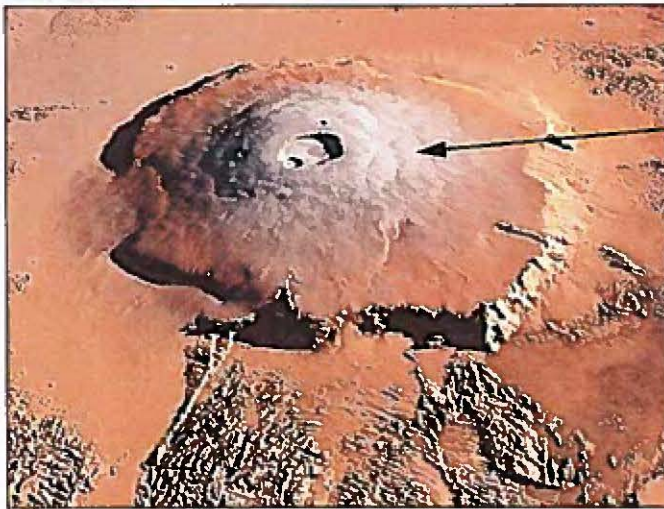
crater

Ffotograff 1

crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

lava [1]

- (ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Bod on fel y Ddaear

- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Mae rhaid i'r Platiau tectonig guthio yn rbyn eu gylod i greu llosgfynyddedd.

- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

Craig creigiâu yn taro y arwynebedd mawrth

- (ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'tenuach' ar y blaned Mawrth. [1]

mae rhaid mynd troi'r atmosffer cyn glaw ar y blaned a bod mwy'r atmosffer yn wneud on hwi.

- (ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Mae'n dweud bod m nwyon ar Mawrth.

- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

.....
.....
.....

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

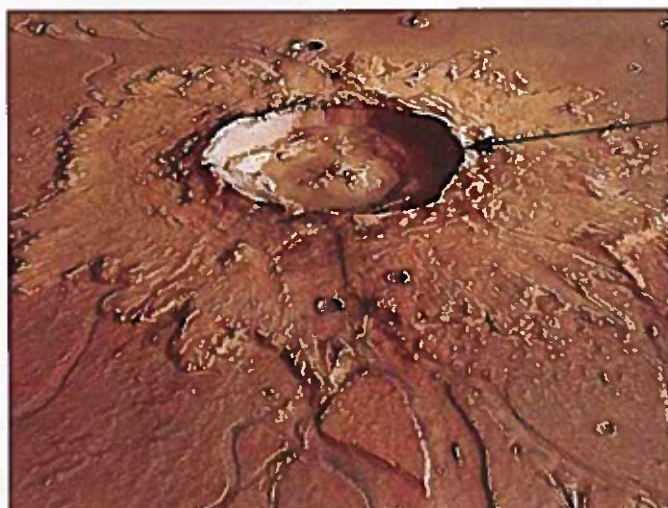
[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

lava

[1]

- (ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Bod on fel y Ddaear

- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhwch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Mae rhaid i'r Platiau tectonig guthio yn elbyn eu sgôr i greu llosgfynyddedd.

- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

Craig creigiâu yn taro y arwyneb mawrth

- (ii) Rhwch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'tenuach' ar y blaned Mawrth. [1]

mae rhaid mynd troi'r atmosffer cyn glaw ar y blaned a bod mwy atmosffer yn wneud on hwi.

- (ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Mae'n dweud bod mwyon ar Mawrth.

- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

5

10

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

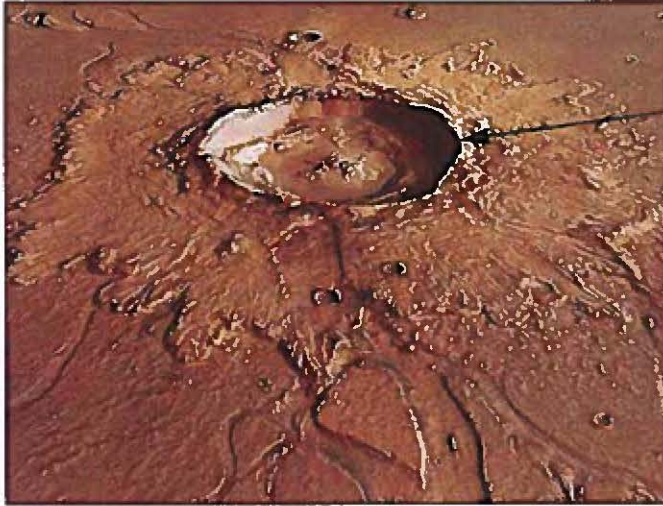
[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

Crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

Cap iâ

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

Lava/magma.

[1]

- (ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Mae yn dangos bod Mawrth gyda platiau tectonig ac mae nhw wedi slipio i greu yr llosgfynydd.

- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Achos roedd y platiau wedi slipio i greu yr llosgfynydd

- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

Gan Asteroids/meeteor yn bwrw mewn i'r planed neu cerrig mawr yn bwrw.

- (ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'tenuach' ar y blaned Mawrth. [1]

Achos mae nhw wedi teithio trwy yr atmosffer ac bwrw y planed.

- (ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Mae yn dangos bod hi yn planed oer.

- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

Bydd yn effeithio yr hinsawdd ar Mawrth achos mae yn nwy ac maen oer ac mae Mawrth yn oer

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

Crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

Cap iâ

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

Lava/magma.

[1]

- (ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Mae yn dangos bod Mawrth gyda platiau tectonig ac mae nhw wedi slipio i greu yr llosgfynydd.

- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Achos roedd y platiau wedi slipio i greu yr llosgfynydd.

- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

Gan Asteroids/meeteor yn bwrw newn i'r planed neu cerrig mawr yn bwrw.

- (ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'teneuach' ar y blaned Mawrth. [1]

Achos mae nhw wedi teithio trwy yr atmosffer ac bwrw y planed.

- (ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Mae yn dangos bod hi yn planed oer.

- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

Bydd yn effeithio yr hinsawdd ar Mawrth achos mae yn nwy ac maen oer ac mae Mawrth yn oer.

6

10

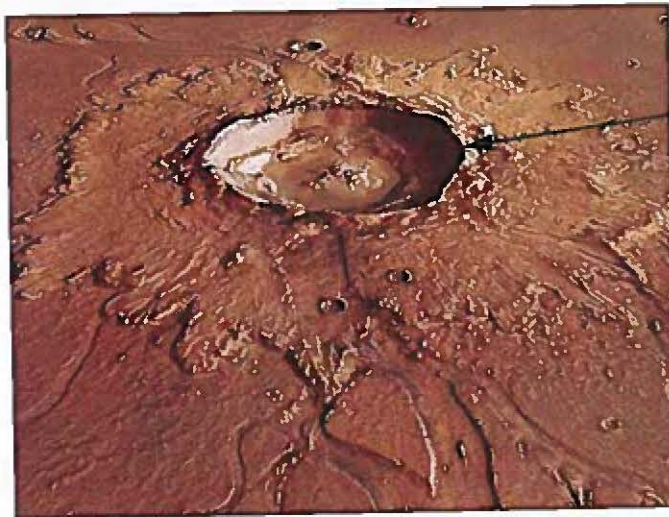
5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

[2]

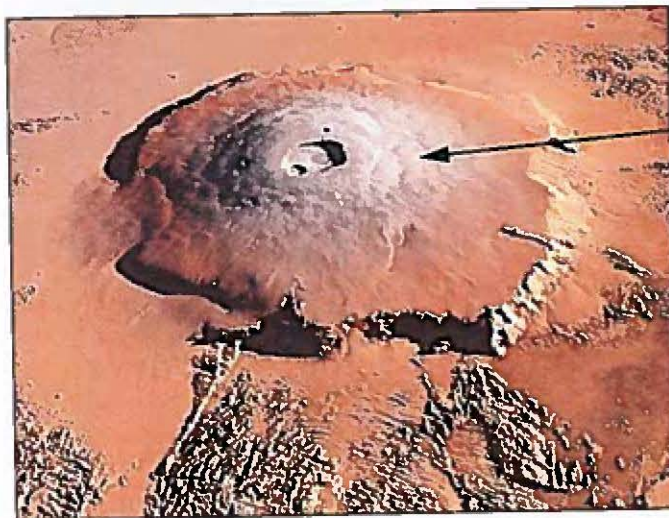
llosgfynydd cap iâ crater

Ffotograff 1

Crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

(b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

laffa "Larva"

[1]

(ii) Beth mae presenoldeb losgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Mae mwy efo Plâtiau tectonig heb i

(iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb losgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Ohwyrchyd os ydych chi'n edrych yn riel yna
gall losgfynyddoedd ddarparu gwybodaeth am yr awyrgylch

(c) Mae llawer mwy o craterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

(i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

O asberodol

(ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'tenuach' ar y blaned Mawrth. [1]

Ohwyrchyd ydych chi'n edrych ar y blaned Mawrth
yn boni ian.

(ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Dych chi'n hysbuddu ddim yn gyffwrdd
na mwy eiddo

(ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

Mae'n genned i Mars
foddh ond a does neb
yn gallu byw arno

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

Crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

(b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdorri.

laffa "Larva"

[1]

(ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Mae mwy efo Plutonia tectonig hefyd

(iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Oherydd 95 ychym ni ddim yn ruel rhu
gall llosgfynyddoedd ddim gull ei cer

(c) Mae llawer mwy o craterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

(i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

O asberodol

(ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'tenuach' ar y blaned Mawrth. [1]

Oherydd dydyr asberodol ddim
yn boni lan.

(ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Dydyr hinsawdd ddim yn gdfurbon
na mwyau erall

(ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

Mae'n ganneud i Mars
foddh rann a does heb
yn gallu byw arno

6
10

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

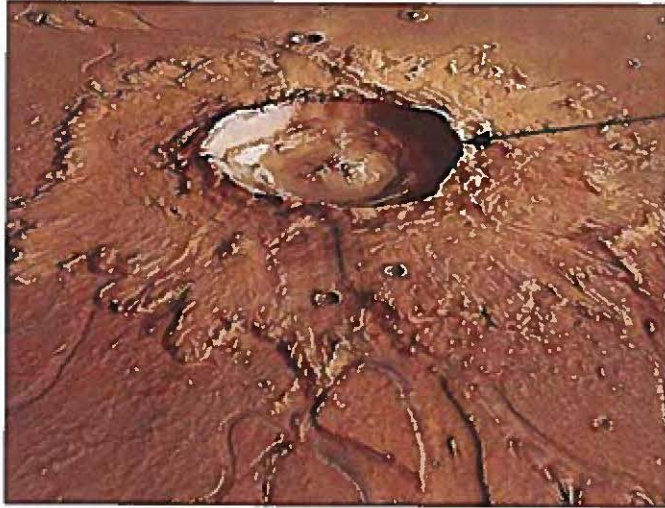
[2]

llosgfynydd

cap iâ

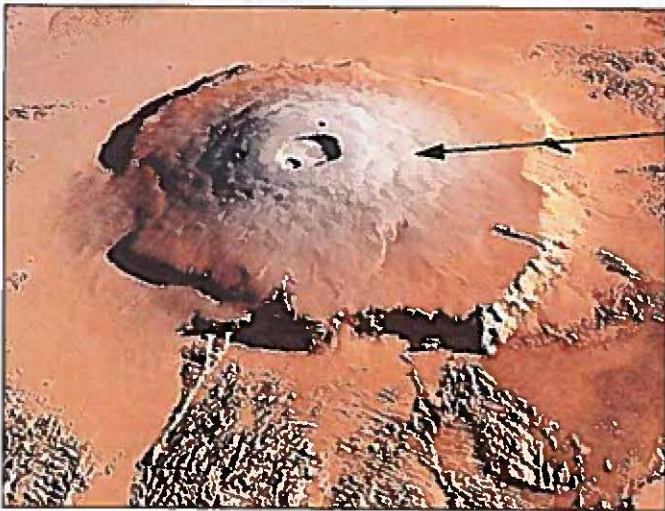
crater

Ffotograff 1

crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

- (b) (i) Enwch y sylwedd sy'n llifo o losgfynydd pan mae'n echdroi.

"Lava"

[1]

- (ii) Beth mae presenoldeb llosgfynydd yn ei awgrymu am graidd cynnar Mawrth? [1]

Ar Bod y Craidd allanol yn trwmchus

.....

- (iii) Mae wedi cael ei awgrymu y gallai arwyneb Mawrth fod wedi'i wneud o blatiau tectonig. Rhowch un rheswm sut mae presenoldeb llosgfynyddoedd yn cefnogi'r syniad hwn. [1]

Cherwydd pen mae'r platiau yn symud mae'r llosgfynydd yn mynd bart

- (c) Mae llawer mwy o graterau ar arwyneb Mawrth nag sydd ar arwyneb y Ddaear.

- (i) Sut cafodd y craterau hyn eu ffurfio? [1]

Comedau

- (ii) Rhowch un rheswm pam mae hyn yn awgrymu bod yna atmosffer 'teneuach' ar y blaned Mawrth. [1]

Cherwydd mae mawrth wedi cael ei creu

mas o Carbon deuocsid.

- (ch) (i) Dim ond dŵr wedi rhewi sydd wedi cael ei ddarganfod ar y blaned Mawrth, er enghraifft, ar y cap iâ. Beth mae hyn yn ei ddweud wrthon ni am yr hinsawdd ar y blaned Mawrth? [1]

Bod en oer iawn

- (ii) Mae 95% o atmosffer Mawrth wedi'i wneud o garbon deuocsid. Eglurwch sut byddech chi'n disgwyl i hyn effeithio ar hinsawdd Mawrth. [2]

Mae Carbon deuocsid yn creu nwyon ty gwydr

ae mae nwyon ty gwydr yn creu cynhesu

byd eang

5. Mae'r ffotograffau isod yn dangos nodweddion gwahanol ar y blaned Mawrth.

(a) Defnyddiwch eiriau o'r rhestr isod i gwblhau'r labeli.

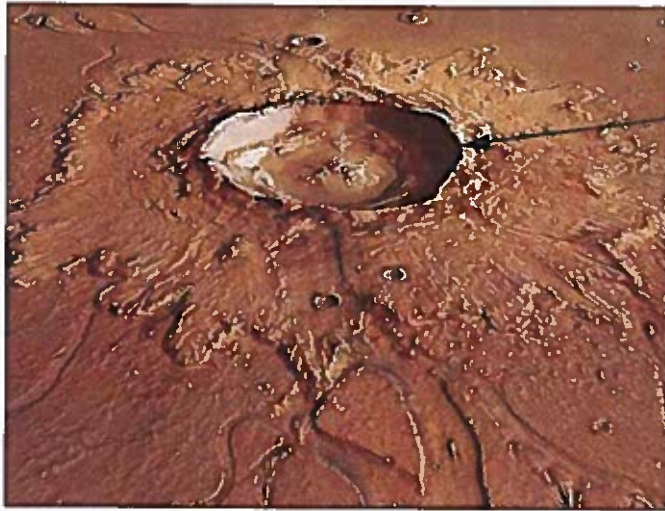
[2]

llosgfynydd

cap iâ

crater

Ffotograff 1

crater

Ffotograff 2

llosgfynydd

Ffotograff 3

cap iâ

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

.....

.....

.....

(b) (i) Enwch **un** nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

.....

(ii) Enwch y nwy **sy'n cael ei ddefnyddio gan** goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

.....

(iii) Rhwng **un** rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

.....

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. **Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd** (*combined heat and power (CHP) stations*).

Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = %

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

Carbon dioxide

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Oxygen

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. **Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*).** Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = ¹⁰⁰ ~~180~~ MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 20 %

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

.....

.....

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

carbon dioxide

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Oxygen

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

.....

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. **Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*).** Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = ~~.....~~ ¹⁰⁰ ~~.....~~ MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 20 %

3
8

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

Achos mae coed yn ~~tyfu~~ tyfu o'r ddaear ac mae miliynau o nhw.

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

~~Carbon~~ Carbon monoxide

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Carbon deuocsid

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

Mae ddim yn ~~ryddhau~~ Carbon Cemegion gwaet.

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf CHP yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 320 MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 64 %

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

Achos mae coed yn ~~tyfu~~ tyfu nol ac mae miliynau o nhw.

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

~~Carbon~~ Carbon monoxide

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Carbon deuocsid

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

Mae ddim yn ~~ryddhau~~ ryddhau Carbon deuocsid o'r emegion gwael.

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf CHP yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 320 MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 64%

4

8

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

Oherwydd dydy sglodion ~~pru~~ pren
dihun yn rhwng med carbon deuocsid.

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

Carbon

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Carbon deuocsid

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

Oherwydd dydy o ddiun yn dibyn i'r Amgylchedd

(c) Mae rhai gorsafoddd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. **Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoddd gwres a pŵer ar y cyd** (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 600 MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 20 %

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

Cherwydd ddydy sglodion ~~tan~~ Bren
dihun yn rhwng med Carbon deuocsid. ✓

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

Carbon ✓

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Carbon deuocsid ✓

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

Cherwydd ddydy o ddiun yn ddy y i'r Amgylchedd ✓

(c) Mae rhai gorsafoddd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. **Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoddd gwres a phŵer ar y cyd** (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 100 MW ✓

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = % ✓

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

achos does na ddiwedd (infinite) o
Coed ar y ddaear felly bydd y
Coed yn rhedeg mas yn diwedd.

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

CO₂, Carbon deuocsid

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Ocsigen

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf CHP yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 100 MW

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 20%
20%

6. Mae ardaloedd mawr o dir yn cael eu defnyddio i dyfu coed fydd yn cael eu torri i wneud sglodion pren (*wood chips*). Mae'r sglodion pren yn cael eu defnyddio yn lle nwy, glo neu olew, fel tanwydd mewn boeleri.

(a) Eglurwch pam mae'r cyflenwad sglodion pren yn adnewyddadwy. [2]

achos does na ddim (infinite) o
 Coed ar y ddaear felly bydd y
 Coed yn rhedeg mas yn diweith. X

(b) (i) Enwch un nwy sy'n cael ei ryddhau pan fydd sglodion pren yn cael eu llosgi. [1]

CO₂, Carbon deuocsid ✓

(ii) Enwch y nwy sy'n cael ei ddefnyddio gan goed yn ystod ffotosynthesis. [1]

Ocsigen X

(iii) Rhwng un rheswm pam mae defnyddio sglodion pren fel tanwydd yn garbon niwtral. [1]

X

(c) Mae rhai gorsafoedd pŵer glo wedi cael eu trawsnewid i redeg ar sglodion pren. Maen nhw hefyd yn gweithredu fel gorsafoedd gwres a phŵer ar y cyd (*combined heat and power (CHP) stations*). Mae'r rhain yn gwneud defnydd o'r gwres mewn dŵr i ddarparu gwres canolog ar gyfer yr orsaf bŵer a'r tai gerllaw.

Mae un orsaf *CHP* yn derbyn 500 MW o bŵer drwy losgi sglodion pren. Mae 220 MW o'r pŵer hwn yn cael ei ddsbarthu ar gyfer gwresogi'r ardal ac mae 180 MW yn cael ei drosglwyddo i'r Grid Cenedlaethol.

(i) Cyfrifwch gyfanswm y pŵer allbwn defnyddiol. [1]

Pŵer allbwn defnyddiol = 100 MW X

(ii) Cyfrifwch effeithlonrwydd yr orsaf bŵer drwy ddefnyddio'r hafaliad: [2]

$$\% \text{ effeithlonrwydd} = \frac{\text{pŵer allbwn defnyddiol}}{\text{cyfanswm y pŵer mewnbwn}} \times 100$$

Effeithlonrwydd = 20% da %

3

8

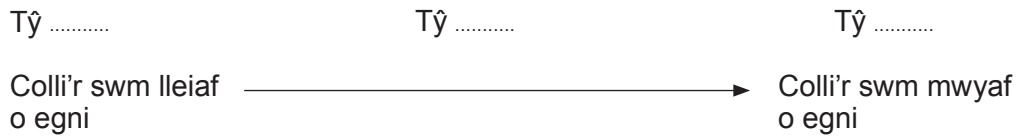
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn **Diagram 1** a **Tabl 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) Rhowch y tai **A**, **B** ac **C** mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

(ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (*saved*) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wydro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwloch aer. [1]

.....

.....

.....

II. Rhowch **un** rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwloch aer sy'n fwy na 20mm. [1]

.....

.....

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m². Y bwloch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ. [2]

Cyfradd colli egni = W

ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) Rhowch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

Tŷ C

Tŷ B

Tŷ A

Colli'r swm lleiaf
o egni

Colli'r swm mwyaf
o egni

(ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (*saved*) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Yn tŷ A rydyn niw'n colli ~~o~~ y fwyaf
o egni. Oherwydd dydyn niw ddim
wedi cael aer neu sbung yn ei
walliau gall hwn helpu safio arian
At tŷ C a B, Ond gall gwydro dwbl
helpu llawer hefyd. Mae ynysiad
lofft yn helpu. Felli fel ~~ty~~ ~~ty~~ ty.

B

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wybro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwch aer. [1]

Y lleiafrif o aer sydd gennych
y mwyafrif o egni maen gadael
mas.

II. Rhowch un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

oherwydd mae tebygolrwydd o colli
llawer o aer yn hysm

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ.

[2]

Cyfradd colli egni = W

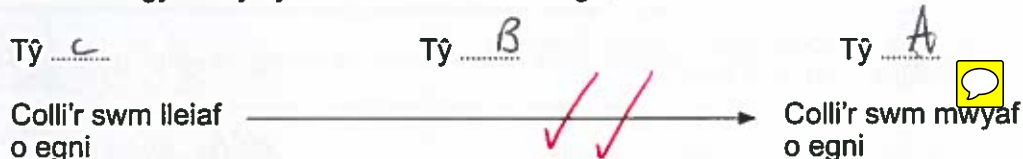
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn **Diagram 1** a **Tabl 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) Rhowch y tai **A**, **B** ac **C** mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

(ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (*saved*) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Yn tŷ A rydyn niwn colli ~~o~~ y fwyaf o egni. Os bydd dydyn niwn ddim wedi cael eier neu sbung yn ei walliau gall hwn helpu safio arian. Fel tŷ C a B, Ond gall gwydro dwbl helpu llawer hefyd. Mae ynysiad llofft yn helpu. Fel fel ~~o~~ ~~o~~ tŷ B.

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wybro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwloch aer. [1]

Y lleiafrif o aer sydd gennych
y mwyafrif o egni maen gadael
mas.

II. Rhowch un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwloch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

oherwydd mae tebygolradd o colli
llawer o aer yn hysm

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwloch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ.

[2]

Cyfradd colli egni = W

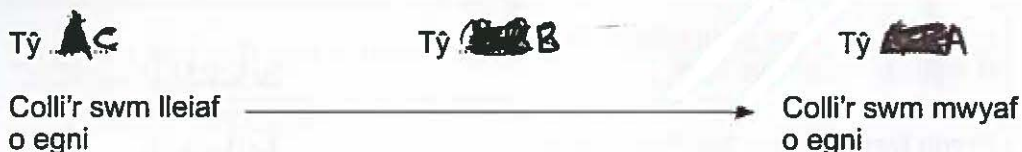
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) Rhowch y tai **A**, **B** ac **C** mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

- (ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (*saved*) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae'n well i cael loft sy'n costio £250 oherwydd
mae'n sario 1200 J o egni. Mae'r gwydro dwbl yn
well i cael, mae'n costio £4000 ~~o~~ sario 800 J ond yn
cymryd 5 blyddyn i talu bent. Ond am yr ynysiad
wal geudod mae'n well oherwydd mae dim ond yn
costio £1200 a mae'r wal geudod wed'i llenwi a
sawng yn sario y mwyaf egni sef 1300 J a dim ond
700 J yn cael eu wastroffu.

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wydro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwlch aer. [1]

os buw gap yn fwyach bydd
fwy o egni yn cael ei wastuffu

II. Rhowch un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwlch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

Gall egni cael ei wastuffu os
yw mwy na 20mm

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwlch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ.

[2]

Cyfradd colli egni = 200 W

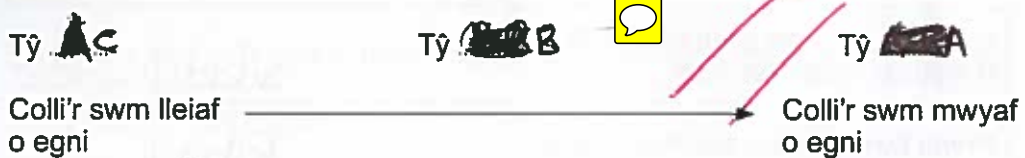
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) Rhowch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

(ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (saved) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae'n well i cael lofft sy'n costio £250 oherwydd mae'n sefio 1200 J o egni. Mae'r gwydro dwbl yn well i cael mae'n costio £4000 ~~oherwydd~~ sefio 800 J ond yn cymryd 5 blyn i talu bent. Ond am yr ynysiad wal geudod mae'n well oherwydd mae dim ond yn costio £1200 a mae'r wal geudod wedi'i llenwi a sawng yn sefio y mwyaf egni sef 1300 J a dim ond 700 J yn cael eu wastroffu.

3

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wybro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwlch aer. [1]

os buw gap yn fwyach bydd
fwy o egni yn cael ei wastbudd

II. Rhowch un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwybro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwlch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

Gall egni cael ei wastbuddi
yw mwy na 20mm

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwlch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ.

[2]

Cyfradd colli egni = 200 W

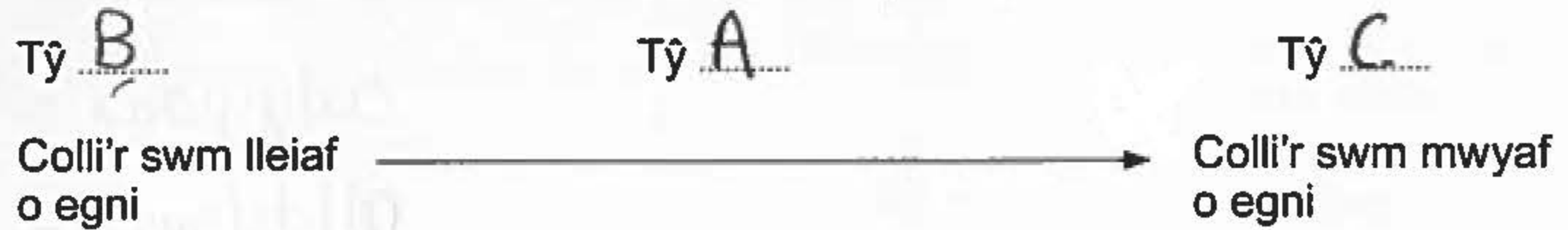
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) Rhowch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

- (ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (saved) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae'r ynysiad wal geudod yn costio'n fwy gyda pris o £1,200. Oherwydd mae'r wal geudod yn arbed egni rhad mynd allan o'r tŷ, oherwydd mae'n cadw i gyd o'r gwres i mewn i'r tŷ. Mae Gwydro dwbl yn costio'n fwyaf na'r ynysiad wal geudod oherwydd mae'n cadw'r gwres i mewn i'r tŷ felly does dim egni yn cael eu gwastraffi rhag defnyddio. Mae'r llofft yn costio £250 ac felly mae'n ratach

na'r eraill oherwydd maen gweithio'n dda,
ond ddim o'r dda na'r eraill. Mae'n
colli llawer o egni ac dydi e ddim
yn gweithio'n dda idur

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am wydro dwbl a Graff 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwloch aer. [1]

Mae'r bwloch aer yn gadael
garnod o aer i mewn Sudd yn
gwario'r egni

- II. Rhwng un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwloch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

Oherwydd os na bydd nhw yn colli
llawer o gwres mewn y tŷ.

- (ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwloch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ. [2]

$$24 \text{ m}^2 - 15 \text{ mm} =$$

Cyfradd colli egni = 9 mm W

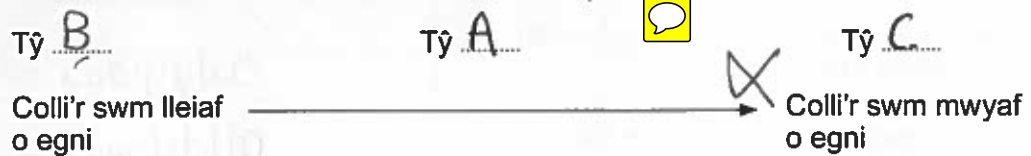
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) Rhowch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

- (ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (saved) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae'r ynysiad wal geudod yn costio'n fwy gyda pris o £1,200. Oherwydd mae'r wal geudod yn arbed egni rhad mynd allan o'r tŷ, oherwydd mae'n cadw i gyd o'r gwres i mewn i'r tŷ. Mae Gwydro dwbl yn costio'n fwyaf na'r ynysiad wal geudod oherwydd mae'n cadw'r gwres i mewn i'r tŷ felly does dim egni yn cael eu gwastraffi rhag delnyddio. Mae'r llofft yn costio £250 ac felly mae'n ratach

na'r eraill oherwydd maen gweithio'n dda,
ond ddim o'r dda na'r eraill. Maen
colli llawer o egni ac dydi e ddim
yn gweithio'n dda idur

2

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am wydro dwbl a Graff 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwloch aer. [1]

Mae'r bwloch aer yn gadael
garnod o aer i mewn Sudd yn
gwario'r egni

- II. Rhwng un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwloch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

Oherwydd os na bydd nhw yn colli
llawer o gwres mewn y tŷ.

- (ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwloch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ.

[2]

$$24\text{ m}^2 - 15\text{ mm} =$$

X

Cyfradd colli egni = 9 mm W

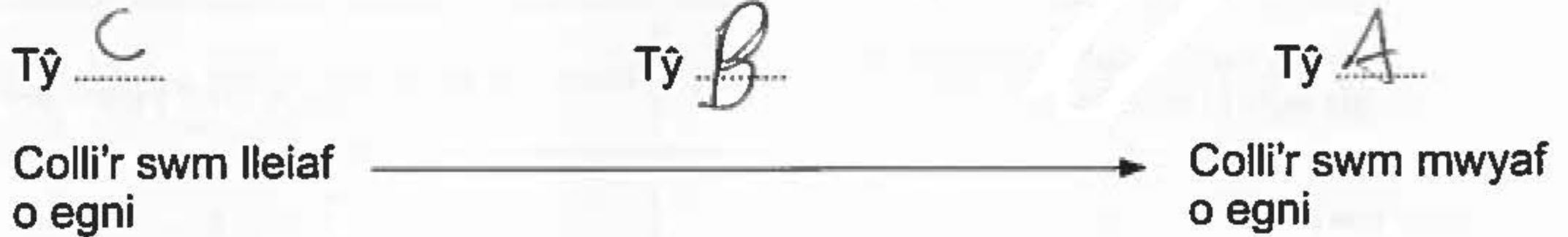
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) Rhewch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

(ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (saved) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae ymysydd 106, wal geudod weithi Henne
sbrng yn arbed 2700 J o egni
Cael 7 gwech dwbl yn arbed
800 J o egni
Cael wal geudod weithi Henne
sbrng yn arbed 2700 J o egni
os wyt i'n cymharu a bwr
Segl Segl.

(b) Cyfeiriwch at y wybodaeth am **wydro dwbl** a **Graff 1** i ateb y cwestiynau canlynol.

(i) I. Disgrifiwch sut mae'r gyfradd colli egni yn gysylltiedig â maint y bwch aer. [1]

II. Rhowch un rheswm pam mae gwneuthurwyr gwydro dwbl yn annhebygol o ddefnyddio bwch aer sy'n fwy na 20 mm. [1]

colli yr hall egni, yn lle rhan mwyaf

(ii) Mae arwynebedd ffenestri tŷ yn 24 m^2 . Y bwch aer sy'n cael ei ddefnyddio yn y ffenestri yw 15 mm. Mae gwahaniaeth tymheredd o 20°C rhwng y tu mewn a thu allan y tŷ.

Cyfrifwch y gyfradd colli egni drwy ffenestri'r tŷ. [2]

Cyfradd colli egni = 300 W

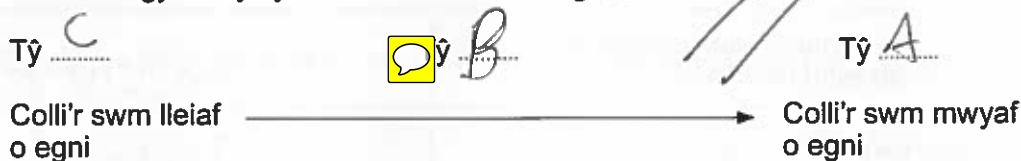
ADRAN B

Atebwch bob cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y Ffolder Adnoddau sydd ar wahân i ateb y cwestiynau canlynol.

8. (a) Defnyddiwch y wybodaeth yn Diagram 1 a Tabl 1 i ateb y cwestiynau canlynol.

- (i) Rhowch y tai A, B ac C mewn trefn yn ôl y swm o egni sy'n cael ei golli gan ddechrau gyda'r tŷ sy'n colli'r swm lleiaf o egni. [2]

- (ii) Cymharwch effeithiolrwydd cost ynysiad llofft, gwydro dwbl ac ynysiad wal geudod. [6 ACY]

Yn eich ateb dylech gymharu:

- yr egni sy'n cael ei arbed (saved) gan bob un o'r tri math o ynysiad
- gwerth am arian pob un o'r tri math o ynysiad.

Mae gwybodaeth llofft, wal geudod wedi'i hysmwr
gwydro dwbl yn barbed yr fwyaf faint
o egni ond yn colli £5450.
Cael yr gwybodaeth llofft yn arbed
1200 J o egni.

Cael yr gwybodaeth dwbl yn Arbed
800 J o egni

Cael wal geudod wedi'i hysmwr a
dwbl yn arbed 2700 J o egni
Og wybodaeth ffin cymharu ar bwrdd
Segl. Senyl.